

VÕRDSETE VÕIMALUSTE TUNNETAMINE

FAKTILEHT

Eduka lõimumise üks eeldus ja eesmärk on võrdsete võimaluste tagamine. Paraku ei taju Eestis elavad teistest rahvustest inimesed oma võimalusi eestikeelsete elanikega võrdsena. Sealjuures tajuvad nad ebavõrdseid võimalusi kõigis monitooringu käigus analüüsitud eluvaldkondades, nii ühiskonnaelus osalemises, töö-, haridus- kui ka kultuurielus.

Tulemuste tõlgendamisel tuleb silmas pidada, et uuringus käsitletakse elanike hinnanguid võrdsetele võimalustele. See on küll oluline indikaator võrdse kohtlemise ja lõimumise kohta üleüldiselt, kuid ei ole üksühises seoses tegelike võimaluste ega ebavõrdse kohtlemisega.

Võimalus rääkida kaasa poliitikas, kohaliku elu korraldamises ja kodanikuühendustes

90% eestlastest leiab, et Eesti riik kaitseb nende õigusi ja pakub avalikke hüvesid, samal ajal kui teiste rahvuste esindajatest on samal seisukohal 79% (2015. aastal arvas neist nii 74%).

Oma võimalusi osaleda poliitilises tegevuses, kohalikul tasandil otsustamises ja kodanikuühendustes hindavad teistest rahvustest elanikud eestlastega võrreldes kesisemaks, kuid siiski paremaks kui kaks aastat tagasi. Sealjuures ei erine hinnangud osalemisele poliitilises tegevuses Eesti kodakondsusega ja kodakondsuseta teistest rahvustest elanike vahel.

Eestlastega võrdsete võimaluste tunnetamine ühiskonnaelus osalemisel, teised rahvused, 2015 ja 2017 (Eesti integratsiooni monitooring 2015, 2017)

	2015	2017
Poliitilise tegevuse võimalused	12	19
Kaasatus oma linna, valla elu mõjutavate otsuste tegemisse*	27	32
Osalemine kodanikuühendustes	36	48

* Muutus ei ole statistiliselt oluline.

Üle poole (53%) teiste rahvuste esindajatest on nõus väitega, et neil puudub võimalus ühiskonda mõjutada. Seejuures on Eesti kodakondsusega teiste rahvuste esindajad tunduvalt harvem (48%) sellel seisukohal kui muu kodakondsusega elanikud (60%). Eestlastest on sellisel veendumusel 42%. Positiivsena võib nimetada, et paari viimase aastaga on 8 protsendipunkti

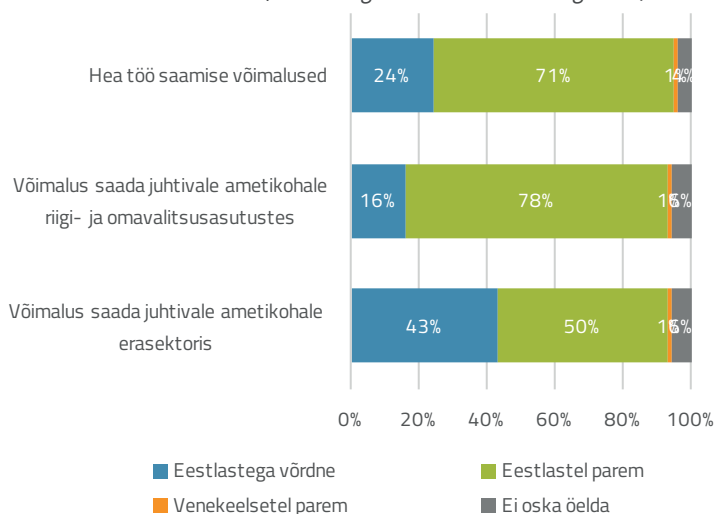
võrra vähenenud nende teistest rahvustest inimeste osakaal, kes arvavad, et neil pole võimalik ühiskonda mõjutada (2015. aastal arvas nii 61%).

Ebavõrdsuse tajumine tööelus

Ebavõrdsust tunnetavad teistest rahvustest elanikud ka sissetulekutes ja tööelus. Näiteks leiab kaks kolmandikku neist, et sissetulekute ja materiaalse heaolu poolest on eestlaste olukord parem, ning 71%, et eestlastel on võrreldes venekeelsete elanikega paremad võimalused saada hea töö. Eesti keelt vabalt valdavate teistest rahvustest elanike hinnangud saada hea töö on sealjuures palju positiivsemad (64% leiab, et eestlaste võimalused on paremad) kui eesti keelt mitteoskavate elanike hinnangud (77% arvab, et eestlaste võimalused on paremad).

Tööelus tunnetavad teiste rahvuste esindajatest ka ebavõrdset kohtlemist, kusjuures ligikaudu pooled neist on kas ise kogunud või kuulnud, et kedagi on tööga seoses rahvuse või emakeele tõttu eelistatud. 15% teistest rahvustest inimestest on paaril viimasel aastal puutunud ise kokku või kuulnud, et kedagi on töökeskkonnas rahvuse või emakeele tõttu eelistatud. Võrreldes 2015. aasta monitooringu tulemustega pole kokkupuuted ebavõrdsega tööelus ei sagenenud ega vähenenud.

Teistest rahvustest elanike hinnangud eestlaste ja venekeelsete inimeste võimalustele saada hea töö ning juhtiv ametikoht riigi- ja omavalitsusasutuses või erasektoris (Eesti integratsiooni monitooring 2017)

Ebavõrdsuse tajumine kultuurielus

20% teistest rahvustest elanikest tunnetab Eestis ohtu oma rahvuskultuuri säilimisele ja 13% näeb ohtu eesti keele õppimises, kuna see viib nende hinnangul võõrandumiseni oma rahvuskultuurist. See-eest ei tunne 58% (eelkõige Ida-Virumaal elavatest) teistest rahvustest inimestest mingit survet loobuda oma rahvuskultuurist ja eestistuda ning 85% leiab, et Eestis on ruumi mitmesugustele keeltele ja kultuuridele.

Tihedam läbikäimine teiste rahvustega vähendab tajutud ebavõrdsust

Piirkonniti tunnetatakse ebavõrdsust enim kohtades, kus etniline eraldatus on suurem, st Tallinnas ja Ida-Virumaal. Neis Eesti piirkondades, kus teised rahvused on eestlastega segunenud rohkem, tunnetatakse ebavõrdsust vähem. Samuti tunnetavad ebavõrdsust rohkem siinsed venelased ja teiste riikide kodanikest või määratlemata kodakondsusega teiste rahvuste esindajad.

Eestlased hindavad teiste rahvuste võimalusi ühiskonnaelus osaleda võrreldes endaga tunduvalt võrdsemaks kui teiste rahvuste esindajad ise. Samas tunnistab suur osa eestlastest ebavõrdsuse esinemist.

Ebavõrdsust tööturul ja ühiskonnaelus osalemisel tunnetavad rohkem noored

Ebavõrdsust tööturul, sh karjäärivõimalustes, tunnetavad rohkem nooremas tööeas teistest rahvustest elanikud, kes on ise äsja tööturule sisenenud. Näiteks hindab ainult 8% 25–39aastastest teiste rahvuste esindajatest oma võimalusi saada juhtiv ametikoht avalikus sektoris eestlastega võrdseks (keskmine hinnang üle kõikide vanusrühmade on 16%). Samuti tajuvad nooremas tööeas teistest rahvustest inimesed vanematest vanusrühmadest tunduvalt sagedamini ebavõrdsust osalemisel poliitilises elus ja kohaliku tasandi otsustamisel.

Ligikaudu kümne aastaga on tähelepanuväärselt vähenenud nende elanike osakaal, kes usuvad, et rahvusel on tööl edasijõudmisele suur mõju. Eriti märgatavalt on see näitaja kahanenud teistest rahvustest inimeste puhul: 72%-lt 44%-le.